

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

УМРАНИНГ СИФАТИ

Ўзбек

أوزبكي

صفة العمرة

Муаллиф

Абдулазиз ибн Абдуллоҳ ибн Боз

ح) جمعية خدمة المحتوى الإسلامي باللغات ، ١٤٤٦ هـ

بن باز ، عبدالعزيز
صفة العمرة - أوزبكي. / عبدالعزيز بن باز - ط. ١. - الرياض ،
١٤٤٦ هـ

١٥ ص ؛ .. بسم

رقم الإيداع: ١٤٤٦/١٤٩٥٩
ردمك: ٨-١٣-٨٥٢٤-٦٠٣-٩٧٨

24 شعبان 1446
23/02/2025

УМРАНИНГ СИФАТИ

Муаллиф
Абдулазиз ибн Абдуллоҳ ибн Боз

Умранинг сифати

Аллоҳга ҳамду санолар бўлсин! Аммо баъд:

Ушбу рисола умра ибодати ҳақида бир шингил кўрсатмалардан иборат бўлиб, уни ўқувчиларга тақдим этамиз.

Биринчи: Умра қилмоқчи бўлган одам мийқотга етиб келганидан сўнг ғусл қилиб, тозаланиши мустаҳабдир. Хотин қизлар ҳам, гарчи ҳайз ва нифос қони кўраётган бўлсаларда, ғусл қилиб, тозаланадилар. Бироқ, қон тўхтаб, ғусл қилиб покланмагунларича, Каъбани тавоф қилмайдилар.

Эркак киши эҳром кийимларига теккизмаган ҳолда, баданига хушбўй нарсалар суриши мумкин. Агар мийқотда ғусл олишга имкони бўлмаса, зарари йўқ. Шу билан бирга Маккага етиб келгач, имкони бўлса, тавоф қилишдан аввал ғусл қилиши мустаҳабдир.

Иккинчи: Эркак киши тикилган барча кийимларини ечиб, изор (бел ости лунгиси) ва ридо (бел усти лунгиси) боғлайди. Эркаклар оқ рангдаги изор ва ридо боғлашлари мустаҳаб.

Хотин-қизлар эса, зийнат ва шуҳрати бўлмаган оддий кийимларни кийиши – эҳром боғлашидир. Лекин ниқоб ва қўлқопларини

ечиб қўл ва юзларини бошқа матолар билан маҳрам эмас эркаклардан тўсадилар.

Учинчи: Сўнгра қалби билан ибодатга киришишни ният қилади ва тили билан: «лаббайка Аллоҳумма умратан» ёки «Аллоҳумма лаббайка умратан», дейди.

Маъноси: Аллоҳим, сенинг барча ҳукмларингга тайёрман ва умрага ният қилдим.

Агар эҳромдаги одам касаллиги, душманнинг хатари ва шу кабилар сабабли ибодатини адо эта олмай қолишдан қўрқса, эҳромга кириш пайтида: «Агар мени бирон тўсиқ тўсса, ўша ер менинг эҳромдан чиқиш еримдир», деб шарт қилади. Бунинг далили Зубоъа бинт Зубайр ривоят қилган ҳадис.

Эҳром боғлагандан сўнг, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтган талбияни айтади: «Лаббайкал-лоҳумма лаббайк! Лаббайка ла шарика лака лаббайк! Иннал-ҳамда ван-неъмата лака вал-мулк, ла шарика лак». У Масжидул-Ҳаромга «Каъбага» етгунча талбия ва Аллоҳнинг зикрини кўпайтиради ва Аллоҳга кўп-кўп дуо қилади.

Масжидул-Ҳаромга етиб келгач, худди бошқа масжидлардагидек, эшикдан ўнг оёғи билан кириб: «Бисмиллаҳ, вассолату вассаламу ала расулиллаҳ, аъзузу биллаҳилазийм ва би

важҳиҳил-карийм ва султониҳил-қодийм минаш-шайтонир рожийм. Аллоҳуммаф-тахлий абваба роҳматик», (Аллоҳнинг номи билан. Аллоҳнинг расулига салавот ва саломлар бўлсин. Мен Буюк Аллоҳдан, Унинг буюк юзи ва қадимий султонлиги билан (Аллоҳнинг раҳмат даргоҳидан) қувилган Шайтондан паноҳ сўрайман. Аллоҳим, мен учун раҳматинг дарвозаларини оч!) – дейиши суннатдир.

Тўртинчи: Каъбага етиб келгач талбия айтишни тўхтатади ва Қора тош-Ҳажарул-асвадни қасд қилади-да, унинг қаршисига юриб, уни ўнг қўли билан силайди ёки имкони бўлса ўпади. Одамларга озор бермайди. Силаш пайтида: «Бисмиллаҳи валлоҳу акбар» (Аллоҳнинг исми билан ва Аллоҳ буюкдир) ёки «Аллоҳу акбар» (Аллоҳ буюкдир), дейди. Агар ўпиш имкони бўлмаса, қўли ёки ҳассаси ва шунга ўхшаш бирор нарса билан силайди ва силаган нарсасини ўпади. Агар силаш имкони ҳам бўлмаса, қўли билан ишора қилади ва: «Аллоҳу акбар» (Аллоҳ буюкдир) – дейди. Ишора қилган нарсасини ўпмайди.

Тавоф тўғри-саҳиҳ бўлиши учун тавоф қилаётган одамнинг ғусли ва таҳорати бўлиши керак. Чунки тавоф ҳам намоз сингари бўлиб, фақат унда гапиришга рухсат берилган.

Бешинчи: Тавоф қилар экан, Каъба унинг чап тарафида бўлишига эътибор бериб уни етти марта тавоф қилади. Агар «Рукнул-ямоний»га етиб келса, уни ўнг қўл билан силайди ва: «Бимиллаҳи ва Аллоҳу акбар» дейди. «Рукнул-ямоний»ни ўпмайди. Агар силаш имкони бўлмаса, силамай тавофда давом этади: унга ишора ҳам қилинмайди ва такбир ҳам айтилмайди. Чунки бу Набий соллаллоҳу алайҳи ва салламдан нақл қилинмаган.

Ҳажарул-асвадга етиб келгач, юқорида зикр қилинганидек, уни силайди, ўпади ва такбир айтади. Бўлмаса, унга ишора қилиб, такбир айтади. Эркакларгагина «қудум» - келиш тавофи асносида биринчи уч тавофда «рамл» - кичик қадамлар билан тез юриш, мустаҳабдир.

Бундан ташқари, эркакларнинг «қудум» тавофининг барча шавт-марталарида ридоларининг ўртасини ўнг елкаларининг остига ва икки тарафини чап елкаларининг устига қўйишлари мустаҳаб.

Шунингдек, барча шавтларда имкони борича Аллоҳнинг зикри ва дуоларнинг кўп айтилиши мустаҳаб.

Тавофда ўқиладиган махсус дуо ва махсус зикр йўқ. Аксинча, билган зикр ва дуолар ўқиладиган. Икки рукн ўртасида:

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

«Роббана аатина фид-дуня ҳасанатан ва фил-аахироти ҳасанатан ва қинаа азабаннаар» (Раббимиз, бизларга дунёда ҳам, охиратда ҳам яхшиликлар ато эт ва жаҳаннам азобидан сақла!) дуоси ҳар бир шавтда айтилади. Чунки бу Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламдан собит бўлган.

Еттинчи шавтни, юқорида зикр қилинганидек, имкони бўлса Ҳажарул-асвадни ўпиш ёки силаш ёки ишора қилиш ва такбир айтиш билан тамомлайди. Бундан сўнг ридони ёпинади: елкага ташлаб, учлари кўксида бўлади.

Олтинчи: Мақоми Иброҳим орқасида, имкони бўлса, икки ракаат намоз ўқийди. Агар имкони бўлмаса, масжиднинг ҳар қайси ерида ўқиса ҳам бўлаверади. Унинг биринчи ракаатига Фотиҳадан сўнг «Кофирун», иккинчи ракаатида эса «Ихлос» сураларини ўқийди. Шундай қилгани афзалроқ, бошқа сураларни ўқиса ҳам бўлаверади. Икки ракаатни тугатганидан сўнг, имкони бўлса Ҳажарул-асвад томон юрийди.

Еттинчи: Сафо (тоғи) тарафига бориб, унинг устига чиқади ёки ёнида туради. Чиқиш афзалроқ. Биринчи шавтни бошлашдан аввал:

﴿إِنَّ الصَّفَاَ وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ﴾

«Иннас-Софа вал-Марвата мин шаъоириллаҳ» - "Сафо ва Марва (тоғлари) Аллоҳнинг ибодат қилинадиган ерларидир" оятини охиригача ўқийди. [Бақара: 158]

Қиблага юзланиб туриши, Аллоҳга ҳамду тақбир айтиб: «Ла илаҳа иллаллоҳ. Валлоху акбар, ла илаҳа иллаллоху ваҳдаҳу ла шарика лаҳ, лахул-мулку ва лахул-ҳамд, ва ҳува ала кулли шайъин қодийр. Ла илаҳа иллаллоху ваҳдаҳ, анжаза ваъдаҳ ва насаро абдаҳ ва ҳазамал-аҳзаба ваҳдаҳ».

Маъноси: «Аллоҳдан ўзга (ҳақ) илоҳ йўқ. У шериксиздир. Мулк ҳам, ҳамд ҳам Уникидир ва У барча нарсага қодир. Аллоҳдан ўзга (ҳақ) илоҳ йўқ. У ваъдасининг устидан чиқди, бандасини ғолиб этди, гуруҳларни ёлғиз Ўзи мағлуб қилди», деб қўлларини кўтариб дуо қилиши ва бу зикр ва дуоларни уч марта такрорлаши мустаҳаб.

Кейин Марва тоғи томон юрилади ва биринчи белгига етиб келганда, эркаклар иккинчи белгига етгунга қадар югуриб, чопадилар. Хотин-қизлар эса, югуриши шариатда кўрсатилмаган. Чунки улар авратдирлар. Сўнгра юришда давом этиб, Марва тоғига чиқади ёки ёнида туради: тоғнинг устига

чиқиш афзалроқ. Марва тоғида ҳам Сафо тоғида бажарган ибодатларини бажаради. Бироқ, юқорида зикри ўтган оятни ўқимайди. У оятни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламдан намуна олиб, фақатгина биринчи шавтда Сафо тоғидагина ўқийди, холос. Кейин тоғдан тушиб, Сафо тоғига етиб борилгунига қадар секин юриладиган ерда секин, югуриладиган ерда югурилади. Етти шавт шу каби адо этилади: Бориш бир, қайтиш эса алоҳида бир шавт ҳисобланади. Хусусан, эҳтиёж бўлса, бирон нарсани миниб юрса, зарари йўқ. Юриш асносида кўп зикр ва дуолар қилиш мустаҳабдир. Бу юришда ҳам ғусли ва таҳоратли бўлиш керак. Таҳоратсиз юрса зарари йўқ.

Саккизинчи: Агар юриш-саъй ниҳоясига етса, эркалар сочларини қиришлари ёки қисқартишлари зарур. Қириб ташлаш афзалроқ. Агар Маккага келиш пайти ҳаж мавсумига яқин бўлса, сочларни қисқартиш афзал. Чунки сочинг қолган қисмини ҳаж мавсумида қириб ташланиши мумкин. Хотин-қизлар эса сочларини тўплаб унинг учидан бир бармоқ бўғимича ёки ундан озроқ қирқишлари етарли. Эҳром боғлаган одам юқорида зикри ўтган амалларни қилса, умра ибодати тугайди.

Аллоҳга ҳамдлар бўлсин. Унга эҳром боғлаши билан ҳаром бўлган барча нарса ҳалол бўлади.

Аллоҳ таъоло бизларни ва барча мусулмон биродарларимизни Ўз динида фақиҳ ва собитқадам бўлишга муваффақ қилсин ҳамда барчадан ибодатларини қабул қилсин! Дарҳақиқат, У саҳоватли Карим Зотдир.

Аллоҳ таъоло пайғамбаримиз, У кишининг оиласи, саҳобалари ва қиёмат кунига қадар яхшилик билан эргашган кишиларга салавот ва саломлар йўлласин.

Умра ибодатининг қисқача баёни

Саудия Арабистонининг муфтийси шайх Абдулазиз ибн Боз раҳимахуллоҳнинг идораси томонидан 1416-йил Сафар ойининг 13-куни чиқарилган.

(Шайх Ибн Бознинг «Фатво ва мақолалар тўплами», 17-жилд, 425-бет).

Мундарижа

Умранинг сифати3

رسالة الحرمين

Ҳарамайн рисоласи

Масжидул Ҳаром ва Масжидун Набавий зиёратчилари
учун турли тиллардаги йўриқномалар

978-603-8524-13-8